

Pædagogisk kreativitet: fire benspænd

Af Jens Skou Olsen

I forbindelse med min undervisning på den Pædagogiske Diplomuuddannelse på Den Danske Scenekunstscole valgte jeg at arbejde med nedenstående citater som udgangspunkt for en diskussion af pædagogik, filosofi og kritik dels som begreber og dels som forudsætninger for udvikling. Disse citater resulterede i nogle meget spændende samtaler, hvor vi gennem vores dialog kunne finde nye forståelser omkring, hvad det vil sige at undervise, at lære, for pædagogikkens væsen og vilkår samt ikke mindst sætte fokus på de muligheder for at få adgang til den højeste kapacitet, som vi sammen besidder.

Benspænd 1

"...Et uddannelsessystem ledes af en dominerende gruppe, som påfører eleverne bestemte meninger og betydninger. Dette kan forstås som en symbolsk vold. Enhver pædagogisk handling er objektivt set en symbolsk voldelig handling, for så vidt som den med en tilfældig magt gør en tilfældig kultur gældende som den rigtige og sande..." (Pierre Bourdieu)

Benspænd 2

"...Fasthold et uddannelsesideal, der er rettet mod at udvikle en kunstart på dens egne præmisser. Fasthold, at enhver kunstart kræver sin helt særlige teori og praksis for uddannelse. Tro på de studerendes kvalitetssans og evne til at administrere den frihed, de har ret til!..." (Ole Fogh Kirkeby)

Benspænd 3

"...En ekstrem form for humorforladt normalisering af mennesker er de eksaminer og tests, som benyttes meget i uddannelsesinstitutioner i dag. Den, der skal op til eksamen må hverken give ikke-forventede (men alligevel rigtige) svar, og ej heller kommentere eller ændre eksamens spørgsmål eller indhold. Eksamen er dermed et instrument til at fastslå et bestemt omfang af normalisering. Et fremragende testresultat viser en fuldstændig normalisering: eleven er helt forudsigelig og kan

derfor lukkes ud i samfundet. Han vil hverken byde på nogen som helst overraskelser eller nogen som helst vanskeligheder...” (Niklas Luhmann)

Benspænd 4

“...Hvis man føler sig nødsaget til at gå til en autoritet, en bestemt person eller skole som kan besvare de brændende spørgsmål – hvis autoriteterne er en forudsætning for at vokse og lære, så vil det for de mennesker resultere i en meget afhængig, tynd og skrøbelig kultur – disse mennesker vil være vor tids slaver. Tværtimod er det først, når autoriteterne slipper deres greb, når oraklerne bliver stille og Gud forholder sig tavs – først dér, når vi står tilbage, forvirrede og frygtsomme har vi mulighed for at finde styrken til at skabe en fri, stærk og ægte kultur sammen...” (Daniel Robinson)